



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 24. ledna 2023 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Michaely Pařízkové a soudců JUDr. Martina Zelenky a JUDr. Michala Hodouška odvolání obžalované [jméno] [příjmení], narozené [datum] v [obec], proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. září 2022 sp. zn. 48 T 2/2022 a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 trestního řádu se napadený rozsudek částečně zrušuje, a to ve výroku o trestu odnětí svobody.

Podle § 259 odst. 3 trestního řádu se znovu rozhoduje takto:

Obžalovaná [jméno] [příjmení], narozená [datum] v [obec]

se odsuzuje

podle § 272 odst. 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 10 (deseti) let.

Podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku se obžalovaná pro výkon tohoto trestu zařazuje do věznice s ostrahou.

Jinak zůstává napadený rozsudek nedotčen.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze byla obžalovaná [jméno] [příjmení] uznána vinnou zvláště závažným zločinem obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku a byl jí uložen trest odnětí svobody v trvání třinácti (13) let se zařazením podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku do věznice s ostrahou. Podle 73 odst. 1 trestního zákoníku byl dále obžalované uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 10 (deseti) let.

2. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu pak byla obžalované uložena povinnost zaplatit na náhradu škody poškozeným [jméno] [příjmení] částku ve výši 463 738,50 Kč, tvořenou bolestným ve výši 46 737,50 Kč, náhradou nákladů léčení ve výši 17 001 Kč a nemajetkovou újmou dle § 2956 zákona č. 89/2012 Sb., v platném znění, ve výši 400 000 Kč, [příjmení] [příjmení] částku ve výši 209 718,15 Kč, tvořenou bolestným ve výši 9 718,15 Kč a nemajetkovou újmou dle § 2956 zákona č. 89/2012 Sb., v platném znění, ve výši 200 000 Kč, [jméno] [příjmení] částku ve výši 900 000 Kč jako nemajetkovou újmu dle § 2959 zákona č. 89/2012 Sb., v platném znění, [jméno] [příjmení] částku ve výši 900 000 Kč jako nemajetkovou újmu dle § 2959 zákona č. 89/2012 Sb., v platném znění a Policii ČR, Krajské ředitelství Policie Moravskoslezského kraje, se sídlem 30. dubna 1682/24, Ostrava – Moravská Ostrava částku ve výši 1 090 823 Kč spolu s úrokem z prodlení ročně ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou k prvnímu dni každého kalendářního pololetí, v němž prodlení trvá, zvýšené o osm procentních bodů, jdoucím z částky 1 090 823 Kč, ode dne právní moci tohoto rozsudku, a to jako majetkovou škodu.

3. Podle § 229 odst. 2 trestního řádu byli poškození [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] odkázáni se zbytky svých nároků na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních a podle § 229 odst. 1 trestního řádu byly poškozené [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] odkázány se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, stejně jako poškozené společnosti RBP, zdravotní pojišťovna, IČ: 476 73 036, se sídlem Michálkovic 967/108, Slezská Ostrava, Ostrava, Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra ČR, IČ: 471 14 304, se sídlem Vinohradská 2577/178, Praha 3, a Česká průmyslová zdravotní pojišťovna, IČ: 476 72 234, se sídlem Jeremenkova 161/11, Vítkovice, Ostrava.

4. Zkráceně podáno se obžalovaná trestné činnosti měla dopustit tím, že dne [datum] v době kolem 19,00 hodin na v rozsudku specifikovaných pozemních komunikacích v [obec a číslo] a v [obec a číslo] řídila motorové vozidlo [jméno] - [příjmení] [jméno] [příjmení] 35 [registrační značka] po předchozím vědomém požití alkoholických nápojů, kdy při opakovaných zkouškách na alkohol jí mezi 19,35 - 22,21 hodin bylo naměřeno až 2,18 ‰ alkoholu v dechu, ve 21,15 hodin jí byla stanovena hladina alkoholu v krvi 1,86 g, tedy byla v době řízení natolik ovlivněna požitým alkoholem, že musela být minimálně srozuměna s tím, že není schopna bezpečně ovládat motorové vozidlo, přičemž po předchozích drobných kolizích, po nichž z místa dopravní nehody ujela, v době kolem 19,07 hodin v ulici [ulice] ve směru k dálnici D1 svým jednáním ohrožovala život, zdraví a majetek jiných osob i svůj vlastní, neboť se neřídila pravidly provozu na pozemních komunikacích, plně se nevěnovala řízení vozidla, nepřizpůsobila rychlost jízdy svým schopnostem a během jízdy v místě, kde byla svislým dopravním značením stanovena maximální rychlostí 80 km/h se pohybovala na úseku přibližně 1,5 km rychlostí od 192 km/h až 241 km/h, tímto nebezpečným způsobem své jízdy ohrožovala a omezovala ostatní účastníky silničního provozu, a to nejméně 18 osob v 12 vozidlech blíže specifikovaných ve výroku rozsudku a nakonec v blízkosti sloupu veřejného osvětlení číslo 409931, přejela z levého průběžného jízdního pruhu do prostředního průběžného jízdního pruhu, kde pravou přední částí svého vozidla narazila v rychlosti 199 km/h do levé zadní části vozidla tovární značky Škoda Octavia [registrační značka] majitele Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, které řídil poškozený [jméno] [příjmení], [datum narození], vozidlo Škoda Octavia bylo střetem odraženo vpravo do kovových svodidel, přetočilo se do protisměru své jízdy a sunulo se podél svodidla do zastavení, a tímto jednáním způsobila poškozenému [jméno] [příjmení] v rozsudku specifikovaná poranění spočívající mj. v poškození důležitého orgánu a delší době trvající poruše zdraví, kdy toto zranění lze posoudit jako těžkou újmu na zdraví dle § 122 odstavec 2 písmeno e), i) trestního zákoníku, spolujedoucí na předním sedadle vozidla Škoda Octavia, poškozené [příjmení] [příjmení], dříve [příjmení], narozené [datum], způsobila zranění vyžadující lékařské ošetření a omezení poškozené v obvyklém způsobu života po dobu nejméně 6 týdnů, jež lze posoudit jako ublížení na zdraví dle § 122 odst. 1 trestního zákoníku, spolujedoucímu na zadním sedadle vozidla Škoda Octavia, poškozenému [jméno] [příjmení], narozenému [datum], způsobila mnohočetná závažná zranění, kterým na místě dopravní

nehody i přes poskytnutou lékařskou pomoc podlehl a Krajskému ředitelství policie Moravskoslezského kraje způsobila na vozidle Škoda Octavia škodu ve výši 360 200 Kč, Technické správě komunikací, a.s., IČ: 03447286 způsobila na kovových svodidlech ve výši 36 500 Kč.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonné lhůtě obžalovaná odvolání, které písemně odůvodnil její obhájce. Odvolání směřuje do výroku o vině i trestu, když obžalovaná má za to, že soud prvního stupně dospěl k nesprávnému skutkovému zjištění projednávané věci, respektive posouzení skutku a nesprávnému právnímu hodnocení. Obžalovaná předně pro odvolací soud uvádí, že nyní s odstupem času a celkovým náhledem na věc skrze svého posledního zvoleného obhájce vidí, že by bývalo bylo správné se k věci postavit tak, jak uvádí nalézací soud v bodě 78. odůvodnění napadeného rozsudku. Nicméně neshledává přiléhavým tvrzení soudu o takřka žádné sebereflexi. Obžalovaná svou lítost vyjádřila, i když připouští, že obsah dopisů poškozeným byl velmi nešťastně zvolen. Zdůrazňuje také, že zadokumentovaná jízda a její způsob se zásadně vymyká jejímu normálnímu chování, tedy se sama táže, co způsobilo tak zásadní zvrat v jejím chování.

6. Obžalovaná je přesvědčena, že nalézací soud nehodnotil důkazy svědčící v její prospěch a naopak v odůvodnění přeceňuje důkazy neprospívající obžalované jako důkazy osvědčující skutkový děj. A to zejména v bodě 77., kdy hodnotí usednutí obžalované do vozidla před jejím bydlištěm za stav, který nebyl chaotický, či že by obžalovaná vůbec nebyla schopna pohybu na místě nehody, nebyla schopna reagovat na podněty osob nacházejících se v její blízkosti. To je ovšem v zásadním rozporu s tvrzením znalce MUDr. Tichého, který uvedl, že rozpoznávací a ovládací schopnosti obžalované byly podstatně sníženy o 50- 70%. Hodnocení důkazů tedy bylo provedeno výhradně v neprospěch obžalované, nalézací soud nehodnotil správně skutečný duševní a psychický stav obžalované, když její jízda svědčí spíše o jasném afektovém jednání, které mohlo být spuštěno i jinými vlivy. V odůvodnění rozsudku se pak nevypořádal s obhajobou obžalované, zda jí uvěřil či ne, neuvedl své úvahy ve vztahu ke všem shromážděným důkazům a úvahy, jimiž se při svém rozhodování řídil.

7. S ohledem na uvedené skutečnosti obžalovaná v písemném vyhotovení odvolání navrhuje, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b) a e) trestního řádu a v souladu s § 259 odst. 3 písm. a) trestního řádu provedl dokazování v části odvoláním naznačené a sám rozhodl. U veřejného zasedání obhájce obžalované rozšířil konečný návrh o možnost vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání se závazným právním názorem ohledně subjektivní stránky trestného činu, alternativně překvalifikace skutku obžalované na trestný čin obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 3 trestního zákoníku a v tomto směru rozhodnout o přiměřeném trestu. Případně skutek překvalifikovat na trestný čin opilství podle § 360 trestního zákoníku. I kdyby se odvolací soud s argumentací odvolatelky neztotožnil, má za to, že uložený trest je nepřiměřeně přísný, neodpovídá všem okolnostem případů a osobě obžalované, když v jejím případě je možné uplatnit aplikaci § 58 trestního zákoníku a snížit trest pod spodní hranici zákonné trestní sazby.

8. Vrchní soud v Praze podle § 254 odst. 1 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadeného rozsudku i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, a dospěl k následujícím závěrům.

9. Řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, netrpí žádnými vadami, které by měly za následek porušení ustanovení, jimiž se má zabezpečit řádné objasnění věci a právo na obhajobu, a které by mohly negativně ovlivnit správnost a zákonnost rozsudku. Ve stručnosti lze konstatovat, že v jeho průběhu byla respektována zákonem stanovená pravidla spravedlivého procesu. Dokazování bylo v řízení před nalézacím soudem provedeno v nezbytném rozsahu tak, aby bylo možno učinit správné skutkové i právní závěry. Podstatné důkazy potřebné ke zjištění, zda se stal skutek, v němž je spatřován trestný čin, zda jej spáchala obžalovaná, jaké jsou podstatné okolnosti jeho spáchání i jaké jsou osobní poměry obžalované, byly opatřeny již v přípravném řízení a posléze řádně a zákonným způsobem provedeny a dále i doplněny v hlavním líčení. Městský soud v Praze

při provádění a hodnocení důkazů postupoval v souladu s ustanovením § 2 odst. 5, odst. 6 trestního řádu, důkazy provedené v rozsahu nezbytném pro rozhodnutí zhodnotil logickým a přesvědčivým způsobem a své závěry v odůvodnění rozsudku velmi podrobně a pečlivě odůvodnil.

10. Odvolací námitky obžalované jsou vesměs pouhým opakováním obhajoby uplatněné již v průběhu hlavního líčení, přičemž s touto obhajobou se nalézací soud v odůvodnění rozsudku úspěšně vypořádal. Ostatně odvolací soud důsledně ctí zásadu, že hodnocení důkazů je výhradní doménou soudu prvního stupně, pokud při tomto procesu postupuje bedlivě podle svého přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu, a poté učiní logická a dostatečně odůvodněná skutková zjištění. Jelikož tomu tak bylo i v projednávané věci, nelze mít proti přijatým skutkovým závěrům krajského soudu výhrady, skutková zjištění považuje odvolací soud za správná a provedenými důkazy dostatečně podložená a ztotožňuje se i odůvodněním napadeného rozsudku, na něž odkazuje a pro úplnost dodává toliko následující.

11. Provedeným dokazováním bylo jednoznačně prokázáno, že obžalovaná [jméno] [příjmení] řídila dne 5. července 2020 vozidlo Mercedes po předchozím vědomém požití značného množství alkoholu, v důsledku čehož nebyla schopna bezpečně vozidlo ovládat a způsobem své jízdy, při níž nerespektovala pravidla silničního provozu, jela zcela nepřiměřenou rychlostí přesahující 200 km/h, ohrožovala a omezovala ostatní účastníky silničního provozu, a to průběžně nejméně 18 osob, a svou jízdu zakončila nárazem do policejního vozu značky Škoda Octavia, přičemž tímto jednáním způsobila mj. v tomto voze cestujícím poškozenému [jméno] [příjmení] těžkou újmu na zdraví, poškozené [příjmení] [příjmení], dříve [příjmení] ublížení na zdraví a poškozenému [jméno] [příjmení], mnohočetná závažná zranění, kterým na místě dopravní nehody i přes poskytnutou lékařskou pomoc podlehl. Takto zjištěný skutkový děj obžalovaná ani nezpochybňuje, zpochybňuje zejména existenci a míru svého zavinění, opakuje, že si na přesný průběh události nepamatuje a výhrady pak má zejména k právní kvalifikaci skutku.

12. Na tomto místě je předně třeba zdůraznit, že duševním stavem obžalované, včetně míry její intoxikace alkoholem, a (nejen) z toho vyplývajících snížení rozpoznávacích a ovládacích schopností ve vztahu k projednávanému skutku, se nalézací soud zabíral velmi důkladně, a to jak v průběhu samotného soudního řízení, tak i v odůvodnění napadeného rozsudku. Prvotně v přípravném řízení příbráný znalec psychiatr MUDr. Jiří Čížek byl opakovaně před soudem vyslechnut (tj. jak před Obvodním soudem pro Prahu 4, u něhož byla původně obžaloba podána, tak i před Městským soudem v Praze) přičemž poté, kdy Městský soud v Praze soud shledal nejasnosti v odborných závěrech jmenovaného znalce (viz bod 75. odůvodnění rozsudku), rozhodl o příbrání znaleckého ústavu. Ústavní znalecký posudek z oboru psychiatrie zpracovala Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha. V písemném vyhotovení posudku nejsou v souladu s ustanovením § 110 odst. 2 trestního řádu označeny osoby, které posudek vypracovaly, nicméně jde o víceméně formální pochybení, když posudek před soudem posléze osobně a přesvědčivě stvrdil znalec MUDr. Vlastimil Tichý, včetně dodatečného označení jeho zpracovatelů. Pro danou věc podstatné závěry ústavního znaleckého posudku se pak, vyjma hodnocení míry opilosti, nijak zásadně neliší od závěrů znalce MUDr. Čížka, jestliže stav obžalované v době spáchání skutku označují termínem komplikovaná opilost a její ovládací a rozpoznávací schopnosti za podstatně snížené. Znalec MUDr. Tichý komplikovanou opilost srozumitelně vysvětlil coby stav vedoucí ve svých důsledcích k poruše chování neodpovídajícímu původní osobnosti obžalované, u obžalované probíhaly současně dva patologické děje vzájemně se ovlivňující, a to těžká opilost a nezvládnutý vystupňovaný afekt. Opilost typickým způsobem deliberovala zábrany v chování a zesílila vliv emocí, vystupňovaný afekt vedl ke ztrátě zábran a k poruchovému chování. Na rozdíl od znalce MUDr. Čížka ovšem nebyly v ústavním znaleckém posudku ovládací a rozpoznávací schopnosti obžalované označeny za blížící se vymizení, obžalovaná byla i nadále schopna rozpoznat protiprávnost svého chování i schopna toto jednání ovládat, ač byly tyto schopnosti podstatně, na pomyslném středu, sníženy.

13. Výše uvedené závěry znaleckých posudků nalézací soud patřičně vyhodnotil v kontextu veškerých ostatních důkazů, především svědeckých výpovědí, důkazů listinných, či kamerových záznamů a od bodu 71. odůvodnění rozsudku se věnuje otázce přičetnosti obžalované. Dle přesvědčení odvolacího soudu tak činí velmi precizně, byť místy až zbytečně popisně a podrobně, a to na úkor lepší přehlednosti a srozumitelnosti. V tomto směru je možné obecně připomenout znění ustanovení § 125 odst. 1 trestního řádu s tím, že v odůvodnění rozsudku není žádoucí zdlouhavé opisování obsahu jednotlivých důkazů, aniž by bylo jasné a stručně uvedeno, která část skutku nebo okolnost významná pro rozhodnutí je provedeným důkazem zjištěná a prokázaná. Při odůvodňování, jakými úvahami se soud řídil, není třeba opakovat obsah jednotlivých důkazů, nýbrž musí být odlišeno, co bylo vůbec zjištěno z provedeného důkazu a co z těchto informací je relevantní pro skutková zjištění.

14. Každopádně nalézací soud dospěl, jak již bylo výše uvedeno, ke správným skutkovým závěrům i ohledně přičetnosti obžalované, míry a příčiny snížení jejích ovládacích a rozpoznávacích schopností a od toho se odvíjející subjektivní stránky trestného činu. Obhajoba u odvolacího veřejného zasedání navrhla doplnit dokazování výsledkem svědka [příjmení] [jméno] [příjmení], ošetřujícího psychiatra obžalované, za účelem objasnění dalších skutečností ve vztahu k jejímu duševnímu stavu. Odvolací soud tento návrh na doplnění dokazování jako nadbytečný zamítl, neboť, jak již bylo zdůrazněno, považuje duševní stav obžalované za vyčerpávajícím způsobem přezkoumaný dosud ve věci činnými znalci. MUDr. Krombholz byl nadto jako svědek vyslechnut podrobně již soudem prvního stupně, pro představu jeho výpověď je obsažena na osmi listech protokolu z hlavního líčení konaného dne 21. dubna 2022 (tedy před zadáním ústavního znaleckého posudku Ústřední vojenské nemocnici) a současný průběh léčby včetně toho, co obžalovaná svému lékaři sděluje, nemůže přinést ke zjištěnému skutkovému ději ani právní kvalifikaci nic nového.

15. Správným skutkovým zjištěním dal nalézací soud patřičný výraz i ve zvolené právní kvalifikaci jednání obžalované, když uzavřel, že obžalovaná naplnila všechny znaky skutkové podstaty zvláště závažného zločinu obecného ohrožení podle § 272 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku. V tomto ohledu vrchní soud vyjádřil svůj, byť předběžný, právní názor již v usnesení ze dne 24. ledna 2022, sp. zn. 7 Ntd 1/2022, jímž při rozhodování o věcné příslušnosti nalézacího soudu určil, že podle § 24 odst. 1 trestního řádu je k projednání a rozhodnutí věci příslušný Městský soud v Praze. Po provedení důkladného a kompletního dokazování před tímto soudem a vynesení odsuzujícího rozsudku lze konstatovat, že tehdejší argumentace zdejšího soudu je i nadále podložená a přiléhavá. Bylo totiž jednoznačně prokázáno, že obžalovaná svou mimořádně nebezpečnou, riskantní, živelnou, nekontrolovatelnou jízdou, při níž nerespektovala jakákoli pravidla silničního provozu a nacházela se pod silným vlivem alkoholu, ohrozila zdraví a životy lidí ve svém okolí. Zkráceně řečeno vyvolala stav obecného nebezpečí, který přetrvával a je pro něj typická živelnost a neovladatelnost průběhu událostí, kdy vznik bezprostředně hrozící poruchy je závislý na nahodilých okolnostech vymykajících se vlivu pachatele i ohrožených osob. Potud šlo o ohrožovací delikt v jeho základní skutkové podstatě, avšak tím, že obžalovaná takovým činem způsobila smrt, naplnila i kvalifikovanou skutkovou podstatu odst. 2 písm. d) § 272 trestního zákoníku.

16. Ve vztahu k citovanému zločinu dovodil nalézací soud u obžalované zavinění ve formě nejméně nepřímého úmyslu ve smyslu § 15 písm. b) trestního zákoníku s tím, že obžalovaná věděla, že svou riskantní, bezohlednou a agresivní jízdou může vydat lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví, a pro případ, že se tak stane, s tím byla srozuměna. Nacházela se ve stavu komplikované opilosti, kterou si přivodila mj. vědomým nadměrným užitím alkoholu, na němž není závislá, její rozpoznávací a ovládací schopnosti ve vztahu k projednávanému skutku byly snižované, nikoli však vymizelé. Na námitky obhajoby ohledně subjektivní stránky trestného činu tak lze odpovědět jednoznačně, totiž, že zavinění jakožto obligatorní znak subjektivní stránky trestného činu bylo prokázáno.

17. Ke skutkovým zjištěním a právní kvalifikaci v napadeném rozsudku tak nemá vrchní soud jakékoli výhrady, pochybení však shledal ve výroku o trestu odnětí svobody. Nálezací soud uložil obžalované trest odnětí svobody v trvání 13 let, tedy již v horní polovině zákonné trestní sazby, jež u příslušné právní kvalifikace činí 8-15 let. Vrchní soud považuje za potřebné zdůraznit, že v projednávané věci jde především, a to z pohledu všech zúčastněných stran, o nesmírnou tragédii, přičemž soud je povinen se více než kdy jindy oprostít od emocionálního a subjektivního náhledu na věc a hodnotit všechny okolnosti případu podle svého přesvědčení přísně objektivně a v souladu s kritérii danými zákonem. Při ukládání trestních sankcí se předně uplatní ust. § 38 a ust. § 39, podle něhož soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne k povaze a závažnosti trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele, k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy, dále přihlédne k chování pachatele po činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu, přihlédne též k jeho postoji k trestnému činu.

18. Na tomto místě je pak zapotřebí konstatovat, že co se týče povahy a závažnosti projednávaného trestného činu, nejde o případ jakkoli se vymykající povaze a závažnosti případů srovnatelných u dané konkrétní skutkové podstaty. U ní je totiž význam chráněného zájmu promítnut již do samotné přísné trestní sazby činící v druhém odstavci § 272 trestního zákoníku 8-15 let. U obžalované způsob provedení činu včetně jeho následků zcela odpovídá dané skutkové podstatě, neboť je nutné mít na paměti, že obecné nebezpečí nastává jen tehdy, vznikne-li situace, která se svou povahou, rozsahem a intenzitou ohrožení rovná nebezpečí požáru, povodně, výbuchu apod., tedy, hrozí-li lidem bezprostřední nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví anebo škody velkého rozsahu na cizím majetku (srov. R 10/1965). V projednávaném případě tak při stanovení druhu trestu a jeho výměry vystupují do popředí zejména okolnosti vztahující se k osobě obžalované. Konkrétně míra jejího zavinění, pohnutka, osobní poměry atd. Pokud jde o zavinění, nálezací soud shledal u obžalované nepřímý úmysl, s čímž odvolací soud souhlasí, ohledně citace okolností polehčujících a přitěžujících se však s argumenty nálezacího soudu není možné ztotožnit.

19. Nálezací soud obžalované přičetl k tíži přitěžující okolnosti ve smyslu § 42 písm. k) a m) trestního zákoníku, spočívající v tom, že obžalovaná svým jednáním způsobila větší škodlivý následek a současně trestný čin spáchala na více osobách. Větší škodlivý následek spatřuje nálezací soud ve skutečnosti, že obžalovaná svým jednáním, vyjma smrti poškozeného [příjmení], způsobila poškozenému [jméno] [příjmení] těžkou újmu na zdraví a poškozené [příjmení] [příjmení] ublížení na zdraví, u obou s příslušnými závažnými dopady do jejich privátního i pracovního života. Je nepochybné, že způsobení jiného většího škodlivého následku může spočívat i v újmě nehmotného charakteru (např. na zdraví) tento škodlivý následek však je možno považovat za větší pouze tehdy, když podstatně přesáhne rozsah, který je obvyklý u trestných činů téže skutkové podstaty. Znakem kvalifikované skutkové podstaty § 272 odst. 2 písm. d) trestního zákoníku je způsobení těžké újmy na zdraví nejméně dvou osob nebo smrti alespoň jedné osoby. Z uvedených dvou kvalifikujících znaků naplnila obžalovaná toliko jeden, a to v jeho minimálním, zákonem požadovaném počtu, dle přesvědčení vrchního soudu tak nelze při takových následcích hovořit o větším škodlivém následku trestného činu.

20. Obdobně přitěžující okolnost podle § 42 písm. m) v podobě spáchání trestného činu na více osobách, přichází v úvahu zejména tam, kde lze spáchat trestný čin útokem již vůči jedné osobě, ale stane se tak vůči většímu počtu osob. Trestní zákoník sice nedává žádné vodítko pro stanovení, jaký počet osob vyhovuje pojmu „více“. Nicméně u projednávané skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení, u něhož je judikatorně ustálen počet nejméně sedmi ohrožených osob, nelze dovozovat, jak učinil nálezací soud, že více než dvojnásobný počet takto ohrožených osob (18) představuje spáchání trestného činu na více osobách. Zde opět vrchní soud připomíná již samotnou základní skutkovou podstatu trestného činu obecného ohrožení dle § 272 odst. 1 trestního zákoníku, podle níž je „jiné podobně nebezpečné jednání“ takové jednání, které svou

povahou a intenzitou vytváří bezprostřední hrozbu stejných škodlivých následků jako je požár, povodeň, škodlivý účinek výbušnin atd.

21. Podle přesvědčení vrchního soudu tak argumenty, které nalézací soud použil při zdůvodnění přitěžujících okolností podle § 42 písm. k) a m) trestního zákoníku, jsou již součástí zvolené právní kvalifikace, tedy způsobený škodlivý následek a ohrožení většího množství osob, a nelze je dále promítat do úvah o trestu ve smyslu obecných přitěžujících okolností. Na rozdíl od soudu prvního stupně má proto odvolací soud za to, že na straně obžalované převažují okolnosti polehčující. Obžalovaná spáchala trestný čin poprvé, před jeho spácháním vedla řádný život, částečně dle svých sil uhradila způsobenou škodu, nad spáchaným jednáním projevila lítost a poškozeným se omluvila. Nalézací soud hodnotil projevenou lítost obžalované i jí zaslané omluvy jako formální, dle něj postrádají upřímnost, což je ovšem podle názoru odvolacího soudu poměrně přísné a velmi subjektivní hodnocení, neboť nepochybně každý člověk má jinou osobnostní výbavu, jinak projevuje své emoce navenek apod. Tudíž pokud jde o polehčující a přitěžující okolnosti, dopěl vrchní soud k odlišným závěrům než Městský soud v Praze.

22. Za velmi důležité při úvahách o trestu považuje odvolací soud i hledisko rozhodovací praxe soudů v jiných, věcně srovnatelných případech. Nalézací soud toto hledisko sice v odůvodnění rozsudku zmiňuje, avšak pouze obecně, bez uvedení konkrétních příkladů. To se pokusil odvolací soud do jisté míry napravit, byť srovnatelných případů je dosud pomálu a vybírá proto tři, u nichž jde o totožnou právní kvalifikaci použitou při řízení auta.

23. Prvý případ je ve spisovém materiálu opakovaně zmíněn, jde o trestní věc projednávanou Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 11 T 21/2020 a posléze Vrchním soudem v Olomouci pod sp. zn. 1 To 4/2021 (věc prošla i dovolacím řízením u Nejvyššího soudu). Stručně podáno pachatel řídil pod vlivem alkoholu, pohyboval se velmi vysokou rychlostí, ohrožoval četné účastníky silničního provozu a nakonec při projíždění zatáčky rychlostí kolem 180 km/hod nezvládl řízení, vjel do protisměru, kde se střetl s jiným projíždějícím vozem, jehož řidička v důsledku nárazu zemřela. Potud se jedná o věc velmi srovnatelnou, osoba pachatele se však oproti obžalované [příjmení] lišila minimálně v tom, že se jednalo o muže, který stál v minulosti opakovaně před soudem, nijak se neomluvil pozůstalé rodině ani nepodnikl žádné kroky k náhradě škody, měl 11 záznamů v kartě řidiče za úmyslné přestupky a navíc řídil v době, v níž měl uložen zákaz řízení, tedy kromě základního trestného činu obecného ohrožení § 272 odst. 2 písm. d) trestního zákoníku se dopustil ještě i přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku. Vyjma trestu zákazu činnosti uložen mu byl uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 11,5 roku se zařazením do věznice s ostrahou.

24. Druhý případ projednával zdejší soud pod sp. zn. 7 To 80/2019 (navazující usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. srpna 2020, sp. zn. 3 Tdo 561/2020), a jednalo se o odvolání proti rozsudku Městského soudu v Praze. Pachatel po předchozím požití většího množství alkoholických nápojů v kombinaci s léky řídil v nočních hodinách osobní automobil zn. Mercedes v ulicích Prahy, jel nepřiměřenou rychlostí až téměř 130 km/hod, ohrozil řadu osob a před budovou Městského soudu v Praze ve Spálené ulici najel do skupiny osob, z nichž jedna již nestačila uskočit a v důsledku srážky s autem na místě zemřela. Pachateli byl kromě trestu zákazu činnosti uložen trest odnětí svobody v trvání 9 roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou

25. V posledním případě projednávaném zdejším soudem pod sp. zn. 7 To 9/2018 (navazující usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. září 2018 sp. zn. 8 Tdo 945/2018) sice nešlo o řízení pod vlivem alkoholu, ale o mimořádně nebezpečný manévra s vozem na dálnici, kdy pachatel při jízdě osobním autem zn. BMW předjel podjetím zprava automobil zn. Škoda Octavia a tento automobil v levém pruhu dálnice postupně tzv. vybrzdil až do úplného zastavení, čímž došlo k ohrožení řady osob na dálnici, přičemž řidiči v několika automobilech se stačili riskantními manévry vozidlu poškozeného vyhnout, avšak jeden z nich již neměl možnost zabránit nárazu do

zadní části vozidla Škoda Octavia. V důsledku toho došlo nejen ke dvojitému těžkému ublížení na zdraví zde cestujících osob, ale zejména ke smrti několikaměsíčního novorozence, který byl ve vozu Škoda Octavia převážen v dětské autosedačce. Pachatelé byli kromě trestu zákazu činnosti uloženi trest odnětí svobody v trvání 11 let se zařazením podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku do věznice se zvýšenou ostrahou.

26. Již z pouhé této komparace obdobných případů je možné vidět, že trest odnětí svobody uložený obžalované [příjmení], je nesrovnatelně a neodůvodněně přísnější, když se jednalo o do té doby zcela bezúhonnou osobu, matku dvou nezletilých dětí, která částečně uhradila způsobenou škodu, je ochotna ji hradit i nadále a pozůstalým se omluvila (byť se zvolená forma omluvy někomu může zdát formální a nedostatečně empatická).

27. Odvolací soud proto podle § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu zrušil výrok o trestu odnětí svobody v napadeném rozsudku jako nepřiměřeně přísný, sám znovu zhodnotil a posoudil všechna kritéria podstatná pro úvahy o trestu a uložil obžalované trest odnětí svobody v trvání deseti let. Trest v této výměře považuje za dostačující a odpovídající jak povaze a závažnosti činu, tak i poměrům pachatelky, jejímu dosavadnímu způsobu života, snaze nahradit škodu i postoji k trestnému činu. Pro výkon trestu byla obžalovaná opět zařazena při využití ust. § 56 odst. 3 trestního zákoníku do věznice s ostrahou, neboť lze mít za to, že zejména s ohledem na dosavadní trestní bezúhonnost obžalované, ale i charakter trestné činnosti, bude působení na ni dostatečně zaručeno i v tomto typu věznice.

28. Jinak zůstal napadený rozsudek nedotčen, neboť všechny jeho ostatní výroky (tedy trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 10 let i výroky o náhradě škody a nemajetkové újmy) považuje odvolací soud za správné a zákonné. Jistou nepřesností je uvození adhezního výroku podle § 228 odst. 1 trestního řádu povinností obžalované zaplatit na náhradě škody poškozeným dále vyčíslené částky, jde však o pochybení v podstatě formální a nevzbuzující pochybnosti o přiznaných nárocích, a to tím spíše, že tyto jsou dále u jednotlivých poškozených konkretizovány.

29. Ze všech uvedených důvodů bylo proto rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoliv výroku, a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku tohoto rozhodnutí, který se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f trestního řádu.

Praha 24. ledna 2023

JUDr. Michaela Pařízková
předsedkyně senátu